

ФОНДАЦИЯ
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Клик към знанието

www.nalis.bg

1142 София, ул. „6-ти септември“ № 51
e-mail: office@nalis.bg

Одобрен от:

Събина Анева
(Изпълнителен директор
на Фондация НАБИС)

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

за работата на Фондация НАБИС през 2016 г.

През 2016 г. проектът НАБИС, подкрепен от Фондация „Америка за България“ (ФАБ), навлезе в своята осма година. През този период бяха положени основите на съвременна библиотечно-информационна система в България, отговаряща напълно на развитието на високите технологии. Беше постигната основната цел на проекта – създаване, разширяване и популяризиране на единен онлайн каталог ([Своден каталог НАБИС](#)) за интегрирано търсене на библиографска информация в помощ на учени, студенти, преподаватели и други потребители.

Подписаният с ФАБ в началото на юни 2016 г. едногодишен договор позволи на ФНАБИС да работи пълноценно при редуциран бюджет, продължавайки да проучва варианти за преход към устойчив нов институционален модел и за предоставяне на функционалностите на НАБИС след преустановяване (юни 2017 г.) на финансирането от ФАБ. В тази връзка бяха проведени интензивни разговори с представители на Министерство на образованието и науката, Министерство на културата, Министерство на финансите и Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“. Тези контакти с държавни ведомства завършиха без успех, което насочи усилията на ФНАБИС в три посоки: преминаване към софтуер с отворен код; включване в европейски проекти; подготовка за предлагане на услуги, свързани с библиотечния софтуер.

ФОНДАЦИЯ
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Клик към знанието

www.nalis.bg

1142 София, ул. „6-ти септември“ № 51
e-mail: office@nalis.bg

В съответствие с решенията на Съвета на директорите (СД) на ФНАБИС, от началото на 2016 г. започна работа по мигрирането на дигиталните колекции на НАБИС, Централна библиотека на БАН, Университетска библиотека "Св. Климент Охридски", библиотеката на НБУ, библиотека „Паница“ на АУБ и Народна библиотека „Иван Вазов“ към новата дигитална библиотека [НАБИС Репозиториум](#). Тя е адаптирана от програмистите на ФНАБИС на базата на софтуер с отворен код. През юли СД реши и **библиотечната система „Каталог НАБИС“** да премине на софтуер с отворен код. Това позволи да бъдат прекратени договорите с ExLibris (освен за PRIMO) и така да бъде спестен финансов ресурс на фондацията.

Междувременно ползваемостта на Своден каталог НАБИС нарасна почти трикратно. Фондацията се превръща и в желан партньор за европейски проекти. През изминалата година тя беше поканена за участие в шест проекта, свързани с опазване на културно-историческото наследство, като един от тях е вече одобрен (стартира на 1 януари 2017 г.), а за три предстои обявяване резултатите от конкурсите.

I.

Разширяване обхвата на проекта НАБИС

Към библиотечно-информационната система не бяха прибавени нови членове, но бяха подновени редица договори за асоциирано членство с изтичащ срок (МУ - Пловдив, Тракийски университет - Стара Загора, Химикотехнологичния металургичен университет).

През ноември беше проучено потенциалното търсене извън страната на дигиталния репозиториум. Проведени бяха разговори с водещи учени и представител на Конгресната библиотека на САЩ, но бе установено, че в момента славистиката не е сред приоритетите на американските университети и не съществува интерес към инвестиране в подобна база данни.

II.

Софтуерна платформа за изграждане на мрежата НАБИС

От 10 юни бяха прекратени договорите за лиценз и поддръжка на софтуерите Aleph, DigiTool, SFX/MetaLib и Rosetta. По отношение на Primo бе договорена по-ниска цена и беше подписан нов договор със срок от 5 години.

През годината продължиха усилията за обогатяване на Своден каталог НАБИС чрез актуализация на библиографските записи на включените в библиотечната мрежа институции.

- **Primo**

Основната работа по Primo беше свързана с актуализация и интегриране на библиографски записи и техническа поддръжка.

Бяха актуализирани записите на НБКМ (41 703 нови записа), ЦБ-БАН и СУ-УБ, интегрирани записите на Румънската академична библиотека, на Кирило-Методиевския научен център към БАН и на НАЦИД. През юни системата беше преконфигурирана във връзка със спирането на софтуерите SFX и MetaLib, бяха интегрирани и записите от новата дигитална библиотека НАБИС репозиториум.

- **НАБИС репозиториум**

Продължи работата по новата дигитална библиотека. Основните дейности включваха мигриране на колекциите от DigiTool към **НАБИС репозиториум**, инсталиране на клиентски софтуер в СУ, НБУ и БАН, обучение на представители на библиотеките. През май се създаде работна група за уточняване на терминологията в българския интерфейс на НАБИС репозиториум.

Наред с това бяха направени редица конфигурации и доработки на софтуерния продукт с отворен код DSpace, върху който се базира дигиталната библиотека.

- **Aleph**

Библиографските данни на Кирило-методиевския научен център бяха интегрирани в библиотечната система Aleph на Централната библиотека на БАН. Конфигурирана беше логическата библиотека, която ще обслужва техните нужди. Коригирани бяха кодировките в българския интерфейс, базата им данни беше публикувана. Редактиран бе клиентския интерфейс.

Асоциираните членове, на които беше предоставен софтуерът на ExLibris за поделено ползване бяха предупредени за прекъсването на неговата поддръжка и им бяха подписани допълнения към договорите за членство, отразяващи промените и миграцията към новата система Каталог НАБИС.

- **Каталог НАБИС**

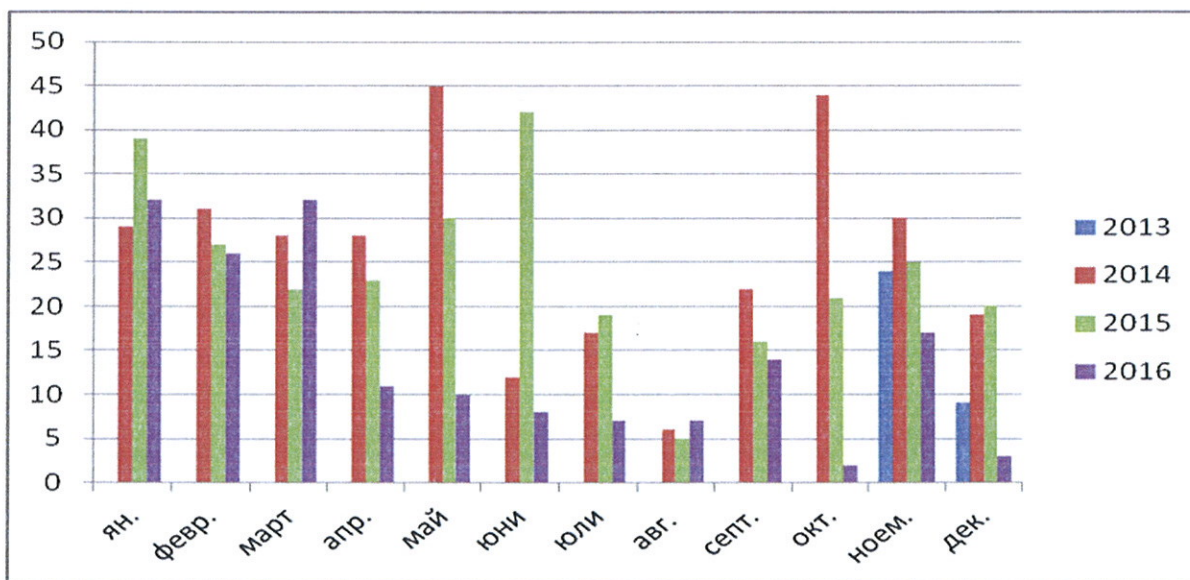
През януари беше инсталирана пробно библиотечната система с отворен код Koha. През юли бе взето решение за развиването на **Каталог НАБИС** на базата на този софтуер. До края на годината продължи конфигурирането на

различните модули, преводът на български език и редактирането на интерфейса, мигрирането на записите от Alerh на Американския научен център в София, ВУЗФ и РБ „Иван Вазов“.

- **Модул за междубиблиотечно заемане**

През годината модулът за междубиблиотечно заемане през Своден каталог НАБИС беше използван 169 пъти (общо 802 пъти от стартирането му през ноември 2013 г.) Активността е отразена на графиката по-долу:

Фиг. 1

III. Ретроконверсия

През януари успешно приключи проектът за ретроконверсия на библиотечните фондове на библиотеките учредителки и НБКМ. Общият брой ретроконвертирани записи от началото на инициативата през юни 2010 г. достигна 1 160 380, а разпределението по институции е представено на следната графика:

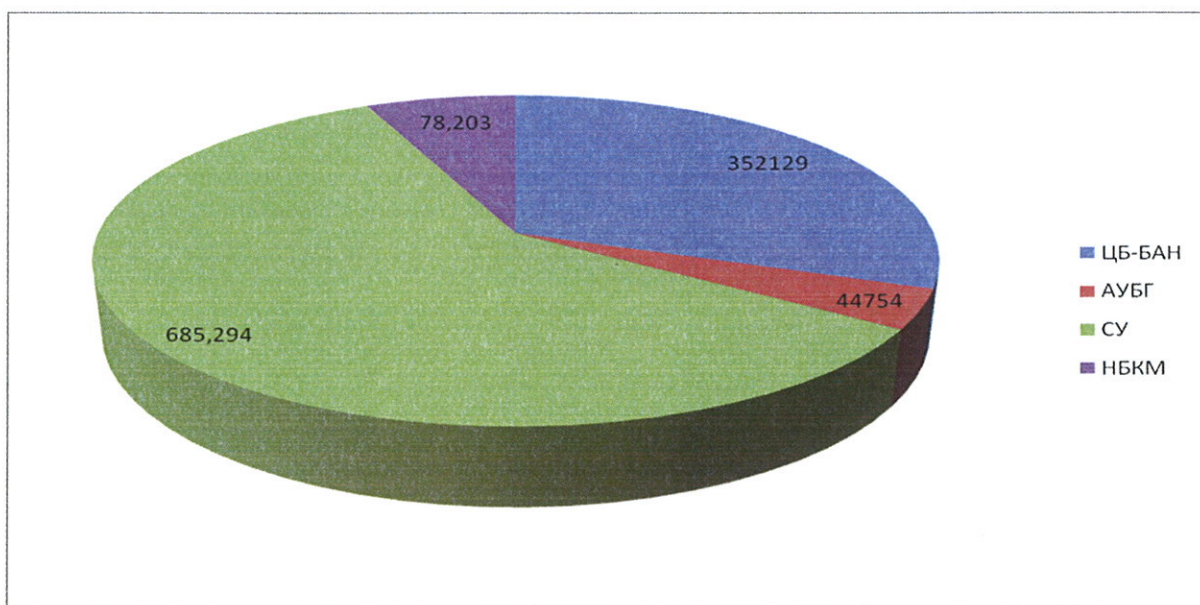

ФОНДАЦИЯ
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Клик към знанието

www.nalis.bg

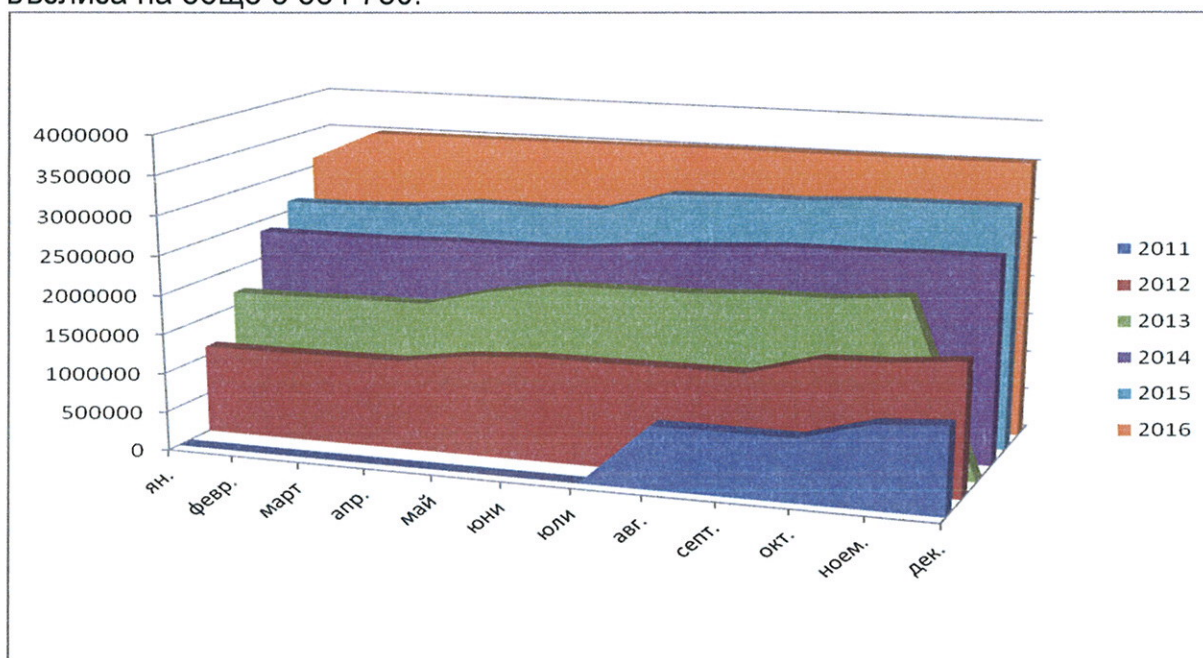
1142 София, ул. „6-ти септември“ № 51
e-mail: office@nalis.bg

Фиг. 2

IV. Своден каталог НАБИС

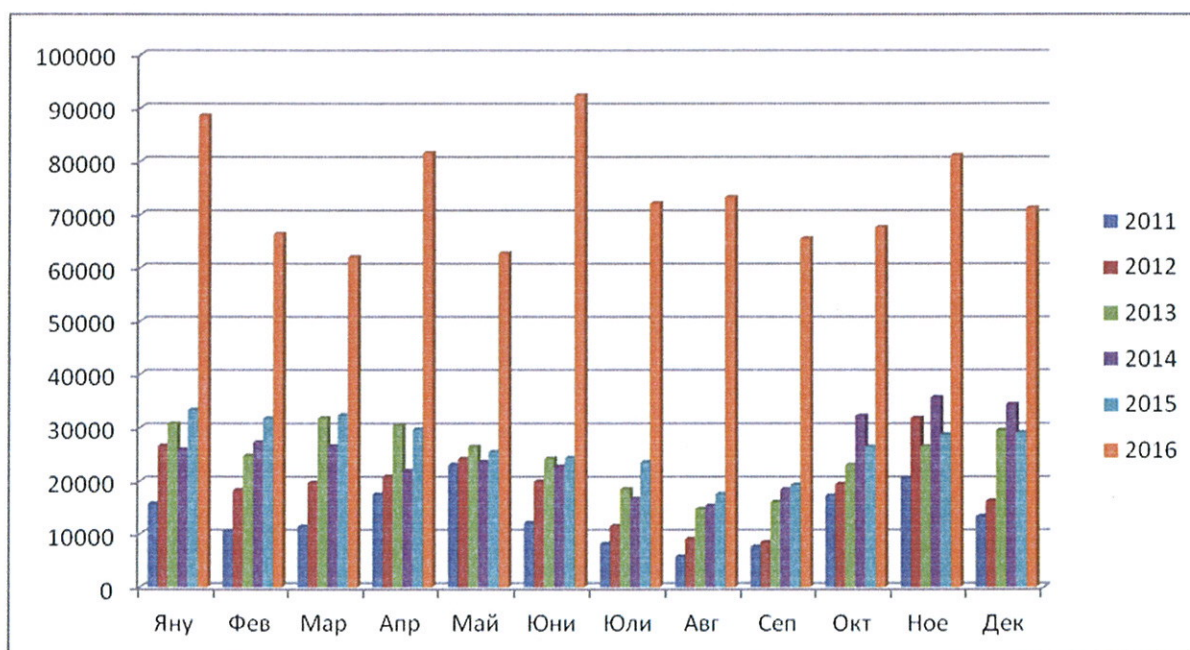
В края на годината броят на записите в каталога е нараснал с 418 872 и възлиза на общо 3 534 730.

Фиг. 3

През 2016 г. броят на потребителите значително се увеличи. Рязката промяна се дължи на еднократната реклама на Своден каталог НАБИС във Фейсбук и последвалото редовно обхождане и индексирание на страниците ни от Гугъл, както и на безплатното рекламиране в Гугъл. В резултат на това за изминалата година каталогът е посетен от 74,3% нови потребители (общо 268 287), разгледали 884 330 страници.

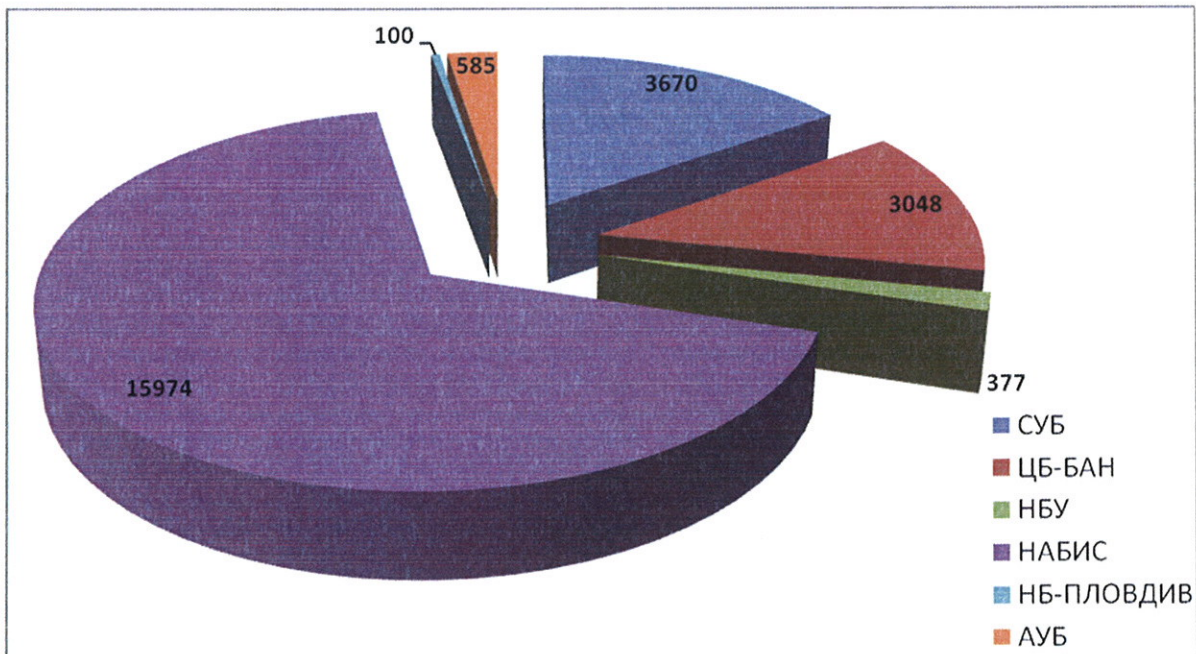
Фиг. 4

V. НАБИС репозиториум

В началото на годината дигитализацията по проекта НАБИС беше временно преустановена, поради миграцията от DigiTool към новия софтуер за управление на дигитални колекции **НАБИС репозиториум**, разработен от програмистите на фондацията на базата на софтуера с отворен код DSpace. През май беше извършено обучение на служители на библиотека „Паница“ (АУБ), Народна библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив, Център за книгата (НБУ), Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“ и Централна библиотека на БАН за работа с новия софтуер. През следващия месец бе подновено активното въвеждане на метаданни и сканирани изображения по проекта. До края на 2016 г. НАБИС репозиториум беше обогатен с 2406 документа. Заедно с колекцията на НАБИС, предоставена по европейския проект EuropeanaPhotography, общият брой на обектите в дигиталната библиотека

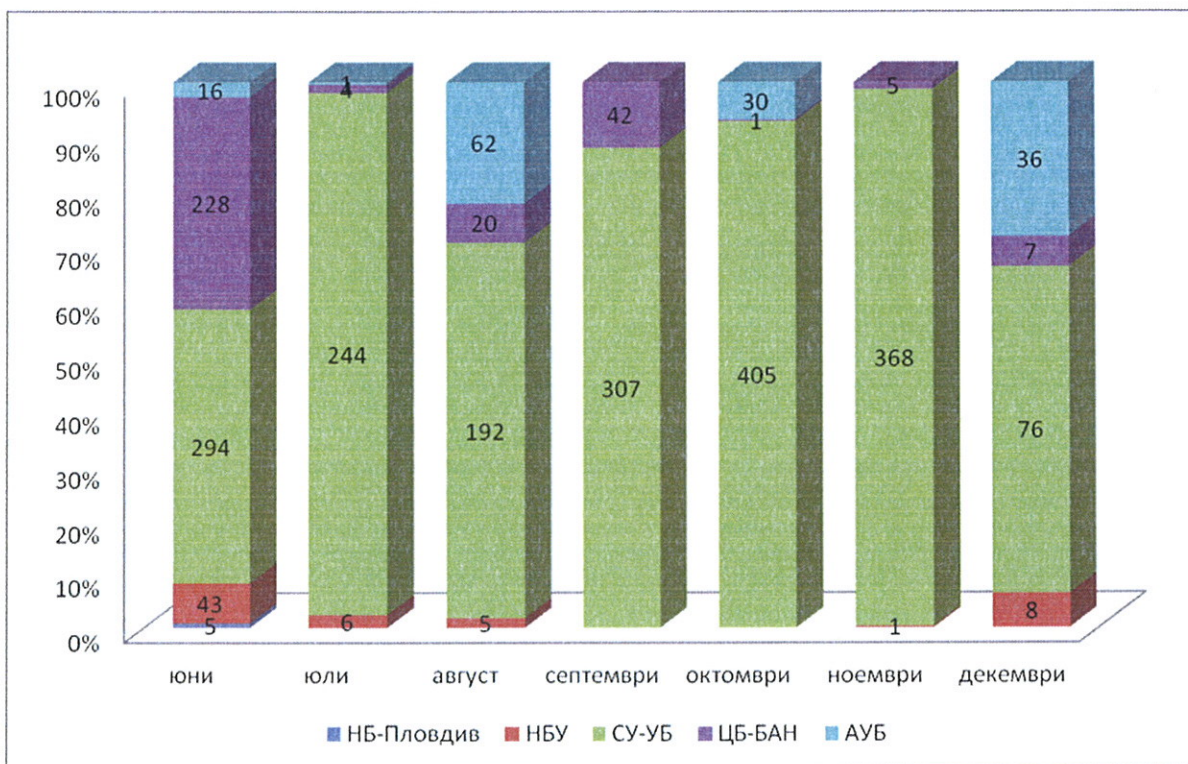

достигна 23 754. Разпределението по институции е илюстрирано на следната графика:

Фиг. 5

Активността по институции след стартирането на НАБИС репозиториум през юни е онагледено на долната графика:

Фиг. 6

Част от дигиталната колекция на Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“, възлизаща на 2633 дигитални обекта, която не е включена в НАБИС репозиториум, е достъпна през **Своден каталог НАБИС**.

VI.

Публичност и популяризиране дейността на Фондация НАБИС

Продължиха усилията за популяризиране дейността на фондацията. Ежедневно се издирваше информация, интересна за читателите на фейсбук страницата на ФНАБИС, подготвяха се и се публикуваха материали с препратка към сайта на ФНАБИС, Своден каталог НАБИС и новия НАБИС репозиториум – за генериране на допълнителен интерес към проекта. Самите уебсайтове (на фондацията, каталога и дигиталната библиотека) бяха актуализирани редовно и в българската, и в английската им версия. През февруари и юни бяха публикувани броеве **24** и **25** от **Бюлетина на ФНАБИС**.

Беше проучена и реализирана възможността за безплатна рекламна кампания в Гугъл на месечна стойност от 10 000 долара, която се предоставя на неправителствени организации в повече от 50 страни по света. През

ФОНДАЦИЯ
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Клик към знанието

www.nalis.bg

1142 София, ул. „6-ти септември“ № 51
e-mail: office@nalis.bg

годината кампанията донесе средно по 637 нови посещения дневно в Своден каталог НАБИС (общо 185 501) на стойност 94 138 долара.

Фондация НАБИС беше представена и на редица форуми в страната. Изпълнителният директор Събина Анева взе участие в Националната кръгла маса „Библиотеката – място за всеки, място за всички“ (м. май). Тя участва в научната конференция на ББИА „Динамични библиотеки – достъп, развитие, промяна“ (м. юни), в национална среща на секцията на научните библиотеки "Им/пулсът на научните библиотеки в България" в Пловдив, в работна среща с директорите на регионалните библиотеки и IT специалисти за структуриране на проектно предложение, свързано с приложение на облачните технологии в библиотечната практика. С. Анева посети мастер-клас „Научни електронни ресурси за съвременни учени и преподаватели“, организиран съвместно с катедрата „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на СУ и фирма „Индекс 2000“ (м. октомври), Националната кръгла маса на тема „Стандартизацията в библиотеките“ в Столична библиотека и семинара „Отворен достъп за отворена наука“, подготвен от Български информационен консорциум. Взе участие в двудневния Национален форум „Библиотеките днес“ 2016 г. (м. ноември), организиран от Фондация „Глобални библиотеки“. Проектът НАБИС беше представен през м. юни на форума, организиран от ЕС, „The Synergies with Research and Innovation Funds: Stairway to Excellence“ с презентацията „The NALIS Project – implementation of library innovations“, а през м. октомври – на Националната кръгла маса „Достъп до книжовното културно-историческо наследство чрез библиотеките“ в Габрово с презентацията „Фондация НАБИС – отговор на предизвикателствата“.

През м. юни в-к „Култура“ публикува интервю със Събина Анева, озаглавено [„За стратегията за дигитализация“](#).

VII.

Международни проекти

През 2016 г. ФНАБИС кандидатства по следните европейски проекти:

- **Hybrid Library Youth Competence: Pathways in Transition from Digital to Virtual (HLYC-PITDV)** по европейската програма Erasmus+, в партньорство с Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ и Централна библиотека на БАН. Проектът не получи одобрение за финансиране.
- **VENERE – Virtual Museum Network and Road map in Europe** по програмата Horizon 2020, CULT-COOP-08-2016: Virtual museums and social platform on European digital heritage, memory, identity and cultural

- interaction, в партньорство с Министерството на културата и туризма в Италия. Резултатът се очаква.
- **EXHIBIT – platform Efficient eXposition of cultural Heritage tangible ITems** по Програмата за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2014-2020, в партньорство с Аристотеловия университет в Солун, E.R.F.C. (Европейска регионална рамка за сътрудничество) в Солун, Туристическа асоциация „Перперикон“ и Читалище „Обединение 1913“. Резултатът се очаква.
 - **FETCH – eFFicient managEmenT of Cultural Heritage** по Програмата за транснационално сътрудничество Балкани – Средиземно море 2014-2020, в партньорство с Института за комуникационни и компютърни системи на Техническия университет в Атина, Университета в Тирана, Кипърския технологичен университет и гръцкото Министерство на културата. Резултатът се очаква.
 - **Strategic partnerships supporting innovation in VET for Digital Library Competences (VET DLC)** по европейската програма Erasmus+, в партньорство с Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ и Централна библиотека на БАН. Проектът не получи одобрение за финансиране.
 - **ART NOUVEAU, Sustainable protection and promotion of Art Nouveau heritage in the Danube region** по Програмата за транснационално сътрудничество Дунав 2014-2020, в партньорство с още 10 организации от 7 държави. Проектът е одобрен за финансиране. Стартира на 1 януари 2017 г. и е с продължителност 30 месеца.

VIII.

Управление и административна дейност

През 2016 г. бяха проведени **5 заседания на Съвета на директорите** на Фондация НАБИС.

Всички месечни **отчети** бяха своевременно подготвяни и предоставяни на СД и на ФАБ.

25 януари 2017 г.

Мила Куцарова:
(Мениджър проект)